

6. október patrí Európskemu dňu opatrovateľiek/ŕov

Tento rok, 2023, je v znamení rovnováhy.

Na rovnováhe záleží!

- v každodennom kolotoči práce, súkromného života a opatery.

Starostlivosť, všeobecne opatera, je súčasťou našich životov od chvíle nášho narodenia, až po obdobie, kedy sami opateru potrebujeme. Jediná istota, ktorú v živote máme je, že čas nezastavíme a nevieme dňa ani hodiny, kedy sa môžeme stať odkázanými na pomoc inej osoby.

Tak ako materská dovolenka reálne dovolenkou nie je, čo pochopili ľudia, až keď sa stali rodičmi, tak aj **opatera nie je samozrejmá**, aj keď si ju uvedomíme, až keď sa nás bytostne dotkne.

A že to nie je prechádzka ružovou záhradou? Vie to každý, kto kvôli starostlivosti o blízkeho musel opustiť svoj ružový sad, kariéru, slobodu a ocitá sa v každodennom kolotoči starostlivosti o život niekoho iného.

Je to práca ako každá iná. A tak má byť chápaná. Ako PRÁCA, ktorú opatrovateľ vykonáva aj v záujme štátu, ktorého by rovnaká služba poskytnutá v zariadení stála omnoho viac.

Odporúčanie Rady týkajúce sa prístupu k cenovo dostupnej vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti¹ zdôrazňuje úlohu **formálnych** (platených na základe kvalifikácie) aj **neformálnych opatrovateľov/liek** (príbuzných) v kontexte kvalitnej dlhodobej starostlivosti. Tá chápe obe formy ako vzájomne sa dopĺňajúce a ovplyvňujúce. Formálna (pobytová, ambulatná alebo terénna poskytovaná obcami) poskytuje starostlivosť tam, kde neformálna stráca schopnosť/možnosť opateru poskytnúť v prirodzenom prostredí. Zároveň formálni opatrovatelia/ŕky by mali byť súčasťou podporného systému pre príbuzných v ich starostlivosti o blízkeho, aby zvládali starostlivosť čo najdlhšie. Aby sami neprišli o svoje zdravie skôr ako opatrovaní, a nezaťažili už aj tak nadmieru zaťažený zdravotno-sociálny systém.

Opatrovatelia/ŕky sú kľúčovým prvkom v sieti služieb komplexnej starostlivosti. Len neformálni opatrovatelia/ŕky zabezpečia až 80% objemu celkovej dlhodobej starostlivosti v rámci EÚ. Prevažne ženy. Mužov je v tomto sektore, ako šafránu. Zriedkaví a vzácní.

KOS: "Systém starostlivosti je na Slovensku príliš komplikovaný. Pravdou je, že aj veľmi nespravodlivý. Legislatíva robí deliacu čiaru medzi opatrovateľmi v zariadeniach a opatrovateľmi v domácnostiach. Spôsobuje nerovnosť prístupu k odmeňovaniu opatrovateľov/liek medzi verejnými a neverejnými poskytovateľmi. Vytvára konkurenčné prostredie. Vláda šetrí aj na neformálnych opatrovateľoch, z ktorých mnohí majú krátky príspevok na opatrovanie, alebo ho nedostanú vôbec. Odl'ahčovacia služba, ktorá by pomohla aspoň čiastočne rovnováhu zabezpečiť, je často nedostupná, lebo obce ju nedokážu ufinancovať. Starostlivosť o zdravie a prevencia je neznáma. Flexibilný pracovný čas, pracovné voľno, dovolenka, či termín u lekára? Ilúzia.

Tohtoročný Európsky deň opatrovateľov/liek má za cieľ poukázať na potrebu rovnováhy v ich pracovnom a súkromnom živote, aj keď zároveň poskytujú starostlivosť inej osobe/bám. Ich prínos pre spoločnosť je v kontexte dlhodobej starostlivosti nepopierateľný. Zaslúžia si uznanie a ambicióznejšie opatrenia v oblasti prístupu k primeranej zdravotnej starostlivosti, podpore zdravia a prevencii ochorení, aby sa zaistilo ich dobré duševné aj fyzické zdravie. Je iróniou, ak má opatrujúca osoba viac zdravotných ťažkostí ako prijímateľ, alebo nie je schopná poskytnúť sociálne istoty vlastnej rodine, kým opatrovanému ich dáva.

Je potrebné zabezpečiť, aby potreba starostlivosti a jej poskytovanie nevedla k chudobe a finančnej závislosti."

---

¹ Odporúčanie Rady EÚ: <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/e831a9d4-3027-11ed-975d-01aa75ed71a1/language-sk>

Mgr. Iveta Ždiľová
Podpredsedníčka
Komora opatrovateliek Slovenska

Viac sa dozviete na: <https://eurocarers.org/ecd-sk/>

Kampaň podporili:

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

